

1. CÍM: VÁLLALKOZÁSOK KÖLTSÉGVETÉSI BEFIZETÉSEI

1/1. alcím: Társasági adó

A 2005. évi költségvetési előirányzat a társasági adó címén 467,8 milliárd forint pénzforgalmi bevétellel (beleértve az osztalékadóból származó bevételt is) számolt. A tervezettel szemben a központi költségvetés tényleges bevétele 430,1 milliárd forint lett, amely 8,1 %-kal elmaradt az előirányzattól. Az előirányzatnál kevesebb adóbevételt elsősorban az adózók részére történő kiutalások várakozást jóval meghaladó összege okozta, amely összefüggésben volt azzal, hogy a társaságiadó-kulcs 2004. évben megvalósított 2 százalékpontos csökkentésének pénzforgalmi hatása érdemben - visszaigénylés formájában - a 2005. évben jelentkezett.

A központi költségvetésnek 2005-ben az előző esztendőhöz képest 18,6 milliárd forinttal, 4,2 %-kal kevesebb bevétele származott a társasági adóból. A bruttó társasági adófizetés összege 2005-ben 514,3 milliárd forint volt, amely az előző évhez viszonyítva 0,5 %-os növekedést jelent. Az adózóknak történő kiutalás összege a 2005. évben 84,2 milliárd forint volt, amely kb. harmadával több a 2004. évi összegnél. Az ún. külföldön tevékenységet végző (off-shore) vállalkozások társasági adóbefizetése 2005-ben 3 %-kal csökkent, a 2004. évi 23,3 milliárd forintról 22,6 milliárd forintra. Az adóterhelés egy makroszintű mutatója, a GDP-arányos pénzforgalmi adóbevétel 2004 és 2005 között 2,20 %-ról 1,97 %-ra csökkent. Az adózás előtti nyereségre vetített fizetendő társasági adó (átlagos adóterhelés) is a 2004. évi 8,8 %-ról 2005-ben 8,4 %-ra mérséklődött. Az év egyes időszakaiban realizált adóbevételt vizsgálva kiemelendő, hogy a decemberi hónap szerepe – a vállalkozások számára előírt ún. feltöltési kötelezettség miatt – továbbra is meghatározó. Ekkor érkezett az éves összes adóbevétel 37,5 %-a (161,4 milliárd forint), amely az előző évi részarányánál 1,5 százalékponttal magasabb.

A társasági adóbevételnél 2005-ben tapasztalt, az előző évhez viszonyított 4,2 %-os átlagos csökkenésen belül, az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal adatai alapján, a következő ágazatok adóbefizetéseit szükséges kiemelni:

- a jelentősebb szektorok közül növelték a befizetéseiket a pénzügyi tevékenységet folytató cégek (33 %-kal), a közúti jármű gyártása ágazatba tartozó adózók (15 %-kal), a vegyipari vállalkozások (7 %-kal), valamint az ingatlanügyletekkel foglalkozó cégek (5 %-kal),
- számos ágazatban csökkent a társasági adófizetés, így a jelentősebb szektorokat tekintve a kereskedelemben tevékenykedő adózóknál (16 %-kal), a szállítás, raktározás, posta, távközlés ágazatba sorolt cégeknél (13 %-kal), az építőiparban működő vállalkozásoknál (9 %-kal), illetőleg a gazdasági tevékenységet segítő szolgáltatással foglalkozó adózóknál (3 %-kal).

A vállalkozások által 2005-ben befizetett társasági adóból ágazatonként a pénzügyi tevékenység (27,3 %), a feldolgozóipar (20 %), valamint a kereskedelem (17,6 %) befizetéseinek a részaránya volt a legjelentősebb.

1/2. alcím: Hitelintézetek és pénzügyi vállalkozások különadója

A 2005. évben kellett először a hitelintézeteknek és a pénzügyi vállalkozásoknak különadót fizetniük az általuk elért kamatkülönbözet (6 %-os adómértékkel) vagy – választásuk esetén – az adózás előtti eredményük (8 %-os adómérték) után.

A 2005. évre vonatkozó költségvetés a hitelintézetek és pénzügyi vállalkozások különadója címén 37,8 milliárd forintnyi pénzforgalmi bevételt irányzott elő. A tényleges bevétel 35,6 milliárd forint lett, s így a különadó alanyai az előirányzatnál 2,2 milliárd forinttal, 5,9 %-kal kevesebb összeget fizettek a központi költségvetésbe. A törvényi előirányzattól való elmaradást az okozta, hogy az előzetesen vártnál több adózó választotta a kisebb adóterheléssel járó adóalap utáni adófizetést.

1/3. alcím: Bányajáradék

A 2005. évben a bányajáradék bevétel 23,8 milliárd forint volt, ami 4,1 milliárd forinttal meghaladta a 2004. évi teljesítést. Az év során a 20,1 milliárd forintos éves előirányzat 3,7 milliárd forinttal, közel 20 %-kal túlteljesült. A bányajáradék mintegy 90 %-a a kőolaj és a földgáz kitermeléséből származik. Az előző évhez viszonyítva a legjelentősebb emelkedés – több mint 3,9 milliárd forint – a szénhidrogén után befizetett bányajáradék összegében történt, de az építőanyag ágazat által fizetett járadék is túlteljesült 0,3 milliárd forinttal. A növekedés elsősorban az energiahordozók piacán bekövetkezett áremelkedés következménye, de a magasabb bevételben nem elhanyagolható a beruházási piac, különösen a felgyorsult autópálya-építés kapcsán az egyéb ásványbányászat befizetéseinek szerepe sem. Az előző évinél alacsonyabb járadékbevétel keletkezett a szénbányászat területén, amelyet a kitermelés mintegy 20 %-os csökkenése eredményezett. Bányajáradék fizetési kedvezményben 2005-ben - összesen 16,3 millió forint értékben- három vállalkozó részesült: az Agyag-Ásvány Kft, a MECSEK-ÖKO Környezetvédelmi Zrt, valamint a Reneszánsz Kőfaragó Rt.

1/5. alcím: Játékadó-bevétel

2005. évben a központi költségvetés játékadó-bevétele 66,4 milliárd forint volt, amely az előirányzatot 3,3 %-kal, az egy évvel ezelőtti teljesítést pedig 9,9 %-kal haladta meg. A bevétel-emelkedés oka elsősorban az állami játékszervező által szervezett játékok árának növelése volt. A központi költségvetés játékadó-bevételének 54 %-át a pénznyerő automata üzemeltetők, 42 %-át a sorsolós játékokat és fogadásokat szervező állami játékszervező, 4 %-át pedig a kaszinók fizették meg. A 2004. évihez képest a kaszinók játékadó-befizetéseinek aránya kismértékben csökkent.

Az állami játékszervező a sorsolós játékok egyedüli szervezője a számsorsjátékokból és a sorsjegyekből 118 milliárd forintos játékbevétele ért el. A 2004. évhez képest 20 %-os növekedés nagyrészt az alapjátékok árának emeléséből, kisebb részben az alapjátékok számának növekedéséből adódott. Az állami játékszervező által szervezett sorsolós játékok forgalma, illetve játékbevétele – a hatoslottó kivételével – az előző évi időszakhoz képest nőtt. A lottójátékok forgalmának emelkedésében – az árváltozás mellett – nagy szerepet játszott a 20, illetve 19 hétig tartó halmozódás. Az állami játékszervező 2005. november 21-én bevezetett új számsorsjátéka, a Puttó - amelyben a sorsolások naponta ötpercenként zajlanak -, népszerű a játékosok körében. A rövid működés alatti árbevétel elérte Kenó éves teljesítésének egyharmadát. Sorsjegyekre

2005-ben 11,1 milliárd forintot költöttek a játékosok, ami közel 50 %-os bevétel növekedést jelent az előző évhez képest. A növekedés a 2005. év eleji törvényváltozásnak köszönhető, amely módosította a sorsjegyek adózási és nyeremény-visszafizetési szabályait. 2005-ben a kaszinókban a vendégek által játékba vitt összeg több mint 12 %-kal kevesebb az előző évinél. A tiszta játékbevétel, és így a játékadó-befizetés is 10 %-kal maradt el a bázisadatoktól. A meghatározó kaszinópiaci adatok csökkenő tendenciája túlnyomórészt a kiemelt I. kategóriás játéktermek elszívó hatásának tudható be. A pénznyerő automaták üzemeltetői 36,2 milliárd forint játékadót fizettek be, ami 7 %-kal meghaladja a 2004. évit, a játék hely-szám változás és a játékadó évközi (2005. szeptember 1.) játék helyenkénti 75 000 Ft-ról 100 000 Ft-ra emelésének eredményeként.

1/6. alcím: Egyszerűsített vállalkozói adó

A 2005. évre vonatkozó költségvetés az egyszerűsített vállalkozói adó (EVA) címén 75,3 milliárd forintnyi pénzforgalmi bevételt irányzott elő. A tényleges bevétel 91,4 milliárd forint lett, s így az EVA alanyai az előirányzatnál 16,1 milliárd forinttal, 21,3 %-kal több adót fizettek a központi költségvetésbe. Az EVA-ból származó költségvetési bevétel az előző évhez viszonyítva 2005-ben 24,4 milliárd forinttal, 36,4 %-kal emelkedett. A GDP-arányos pénzforgalmi EVA-bevétel 2004 és 2005 között 0,33 %-ról 0,42 %-ra növekedett. A törvényi előirányzatnál több adóbevétel kialakulását döntően az okozta, hogy a tárgyidőszakban az EVA szerint adózók száma mintegy 15 ezer vállalkozással emelkedett, miközben a tervezés az adóalanyi kör érdemi bővülésével nem számolt.

1/7. alcím: Ökoadó

1/7/1. Energiaadó

Az energia adó 2004. év elejétől az uniós szabályozással harmonizáltan került bevezetésre a villamos energiára és a földgázra. A 2005. évi szabályozás alapján a visszaigénylési lehetőségek némileg bővültek, azonban a bevételeket ez nem érintette kedvezőtlenül, ugyanis 2005-ben az energia adó bevétele – a 23 milliárd forint befizetés és a 10,3 milliárd forintos visszautalás egyenlegeként – 12,7 milliárd forint lett. Az előirányzat 19 %-kal túlteljesült.

1/7/2. Környezetterhelési díj

A környezetterhelési díj jelentős mértékben elmaradt a tervezett 9 milliárd forinttól, az éves előirányzat 35,1 %-a teljesült. A havi, illetve negyedévi adatok is jelezték, hogy jelentősen alacsonyabbak a befizetésként figyelembe vehető adatok. Emellett a visszatérítés mértéke is meghaladta az előzetes várakozásokat, vagyis több környezetszennyezést csökkentő beruházást kezdtek meg az érintett vállalatok. A befizetés összege közel 4,6 milliárd forint volt, amelyből 1,4 milliárd forint visszatérítés történt, így a pénzforgalmi bevétel 3,2 milliárd forint lett.

1/8. alcím: Egyéb befizetések

2005-ben az egyéb befizetések jogcímen 21,2 milliárd forint volt a bevétel. Ez az összeg ugyan 0,3 milliárd forinttal elmarad az előirányzattól, és mintegy 10 %-kal, 2,4 milliárd forinttal az előző év hasonló időszakában realizált összegtől is, ami alapvetően az év eleji áfa visszautalások késedelmi kamat fizetésével hozható

összefüggésbe. A bevételből 8,4 milliárd forintot az APEH által beszedett késedelmi pótlék, 10,3 milliárd forintot az APEH bírság és pótlék, 2,4 milliárd forintot a VPOP által beszedett bírság és pótlék, illetőleg 81 millió forintot az egyéb kötelezettségek tettek ki.

Az adóhatósági szankciók tekintetében – az előző évihez képest – lényeges szigorítást nem tartalmazott az adózás rendjéről szóló törvény. A befizetéseket ugyanakkor lényegesen befolyásolta, hogy 2005. január 1. és december 31. között a jegybanki alapkamat 9,50 %-ról 6,00 %-ra mérséklődött, ami mind a késedelmi-, mind az önellenőrzési pótlék esetében csökkentő hatásként jelentkezett.

2. CÍM: FOGYASZTÁSHOZ KAPCSOLT ADÓK

2/1. alcím: Általános forgalmi adó

Általános forgalmi adóból a 2005. évben 1785,3 milliárd forint bevétel származott a központi költségvetésnek. Ez a teljesítés az előirányzat 87,2 %-os realizálásának felel meg. A költségvetés áfa bevétel 2005. évben 3,3 %-kal, 57,6 milliárd forinttal emelkedett az előző évhez képest. A GDP-arányos általános forgalmi adóbevétel 2004 és 2005 között 8,5 %-ról 8,2 %-ra csökkent. Nem változott viszont az átlagos áfa terhelés a 2004. évről 2005-re, mindkét évben a lakossági fogyasztás esetében 19,2 % - 19,2 %, az államháztartás adatait is figyelembe véve 19,8 % - 19,8 % volt az átlagos áfa kulcs.

A 2005. évi nettó áfa egyenleg a 3068,1 milliárd forintos befizetések (ebből 182 milliárd forint a VPOP által az import- és dohánytermékek után beszedett áfa bevétel), valamint az 1282,8 milliárd forintnyi visszautasítások eredőjeként adódik. Az áfa bevételek 2005. évi mérsékelt ütemű növekedése több tényező komplex hatásának tulajdonítható. A bruttó befizetés összege az év során folyamatosan nőtt, amely összhangban volt az év második felére felgyorsult konjunkturális növekedéssel, a kiutalások alakulása ugyanakkor hullámzó volt. Ebben döntő szerepet játszott az uniós adószámmal rendelkező adóalanyok fokozott kiutalás előtti ellenőrzése, melynek során az APEH a bevallási adatokat összevetette az uniós tagállamokból érkezett negyedéves VIES kontroll információkkal. Mivel az adóhatóság jelentős eltéréseket tapasztalt az adóalanyok tekintélyes hányadánál, ezért az eltérés okainak tisztázásáig a visszaigényelt áfa egyes esetekben visszatartásra került. Így jelentős kiutalás állomány húzódtott át az előző évről 2005. I-II. negyedévére. Ezt pénzforgalmi hatásként némileg mérsékelte az import áfa beszedési módjában bekövetkezett évközi változás, mely szerint 2005. év júliusától a Közösségen kívüli termékbeszerzés általában ismét kivetésessé vált.

2005. évben a nemzetközi összehasonlításban magasnak tekinthető gazdasági növekedés folytatódott, bár a növekedés üteme az előző évinél kissé mérsékeltebb volt. A gazdasági fejlődés hajtómotorja továbbra is az áfa bevételeket csökkentő, illetve a kiutalásokat növelő export- és beruházási-teljesítmény emelkedése volt. A fogyasztás lassabban nőtt, mint a bruttó hazai termék, ami szintén hozzájárult a forgalmi adóbevételek mérsékeltebb ütemű emelkedéséhez. Az áfa befizetések növekedése a kiskereskedelmi forgalom folyóáras bővülésével összhangban állt. A fogyasztói árak emelkedése a korábbi éveknél - és a várakozásokhoz képest is -

alacsonyabb volt, ami az áfa bevételekre mérséklőleg hatott. Ezt a hatást némiképp tompította a reálkeresetek növekedése. A GDP-arányos általános forgalmi adóbevétel 2004 és 2005 között 8,5 %-ról 8,2 %-ra csökkent.

2/2. alcím: Jövedéki adó

A jövedéki adós termékek 2005. évi költségvetési bevételi előirányzata 672,3 milliárd forint volt, a tényadat azonban ettől 1,6 milliárd forinttal, 0,2 %-kal elmarad, és 670,7 milliárd forintra teljesült. Ez a bevétel a 2004. évi 651,6 milliárd forintos bázist 19,1 milliárd forinttal haladta meg.

A jövedékiadó-köteles termékek körében a költségvetésbe befolyó bevétel döntő részét az üzemanyagok utáni befizetés jelenti, ami a tárgyidőszakban 427,2 milliárd forint volt. Ez a teljesítés az előző évinél 28,1 milliárd forinttal magasabb, annak ellenére, hogy az üzemanyagok esetében a 2005. évben nem történt adóemelés. Az előző évvel történő összehasonlításnál meg kell azonban jegyezni, hogy 2004. évben időszakosan érvényesült a hazai üzemanyag fogyasztói ár növekedését részben ellentételező adómérséklés is, amely a benzin és a gázolaj utáni jövedéki adót a bázis időszakban mintegy 5 milliárd forinttal mérsékelte. Az üzemanyagok adóbevételének kisebbik felét, 48 %-át a benzin utáni befizetés tette ki. A gázolaj esetében a jogszabályi alapon lehetséges adó-visszaigénylések ugyan elérték a 27,1 milliárd forintot, azonban az előző évhez képest ezek összege csak 2 %-kal növekedett, míg az összes befizetés 6,8 %-kal emelkedett. Ebben szerepet játszott a vámhatóságnak az év folyamán, különösen a második félévben a határszakaszokon és a közúti mobil egységekkel végzett fokozott ellenőrzési tevékenysége is. Számottevő, mintegy 10 milliárd forintos bevételecsökkenés tapasztalható viszont a dohányipari termékek csoportjában, ahol az idén csak 173,2 milliárd forint bevétel realizálódott. Az előző évhez képest a cigaretta adózott forgalma 1,45 milliárd szállal csökkent. A forgalomcsökkenés tendenciája a 2005. évben is fennmaradt, azonban dinamikája mérséklődött. Amíg a legális forgalom a 2004. évben az előző évhez képest ötödével csökkent, addig a 2005. évben „csak” 9 %-kal, amiben a szigorított ellenőrzés kialakítása és fenntartása mellett a dohányzásról való leszokás miatti forgalom csökkenés is közrejátszhatott. A bevétel-mérséklődés összefügg az illegális forgalom térhódítása miatt a piacokon egyre inkább tapasztalható árverseny miatti átlagár csökkenéssel is. Az egyéb termékek – az elmúlt időszakit közel 2 milliárd forinttal túllépő – 68,9 milliárd forintos bevétele mellett az elmúlt évben 0,2 milliárd forinttal lett kevesebb, 1,4 milliárd forintnyi a szőlőbor utáni jövedéki adó.

2/3. alcím: Regisztrációs adó

Regisztrációs adóból a költségvetésnek 2005. évben 68,3 milliárd forint bevétel keletkezett, amely az éves előirányzatot mintegy 6 milliárd forinttal, 9,6 %-kal haladta meg. (A bevételeknek a 2004. évvel történő összevetése - megfelelő bázis híján - nem indokolt, hiszen a regisztrációs adót a 2004. év februárjában vezették be.) Az év egészét tekintve, Magyarországon mintegy 240 ezer db gépkocsit helyeztek első alkalommal forgalomba, amelyből hozzávetőleg 200 ezer db számít új és 40 ezer db pedig használt gépkocsinak. Az 5-nél rosszabb környezetvédelmi besorolás alá eső gépkocsik első alkalommal történő forgalomba helyezésének volumene nem érte el a 7 ezres darabszámot. A regisztrációs adóbevétel vártnál magasabb teljesülése főként a

2006. évi szabályozó-változások okán előrehozott gépjármű vásárlások év végén tapasztalt jelentősebb fellendülésével magyarázható.

3. CÍM: LAKOSSÁG KÖLTSÉGVETÉSI BEFIZETÉSEI

3/1. alcím: Személyi jövedelemadó

A 2005. évre vonatkozó költségvetés előirányzatként 1477,4 milliárd forint államháztartási szintű személyi jövedelemadó-bevétellel számolt, amelyből a központi költségvetést megillető befizetés 1011,8 milliárd forint, míg a helyi önkormányzatok részesedése 465,6 milliárd forint. A ténylegesen befolyt államháztartási bevétel 1437,8 milliárd forint volt (az 1516,7 milliárd forintos bruttó befizetést 78,9 milliárd forintnyi kiutalás csökkentte), amely teljesítés az előirányzathoz képest 39,6 milliárd forintos, 2,7 %-os elmaradást jelent. Ezen belül a központi költségvetést megillető összeg 997,8 milliárd forint, míg a helyi önkormányzatok részesedése pedig 440 milliárd forint.

Az előzetes számítások szerint a tervtől való eltérésben a következő főbb tényezők játszhattak szerepet:

- a 2004. évi tényleges adóbevétel mintegy 27 milliárd forinttal elmaradt a 2005. évi költségvetés tervezésénél figyelembe vett, 2004. évi várható bevételtől, így ez a kiesés bázishatásként a 2005. évben is jelentkezett;
- az összevont adóalap a tervezettnél várhatóan kb. 46 milliárd forinttal kisebb volt, köszönhetően annak, hogy a 2005. évi bér- és keresettömeg mintegy 104 milliárd forinttal elmaradt a tervezettől;
- a 2005. évben várhatóan az elkülönülten adózó jövedelmek utáni adó kb. 14 milliárd forinttal, míg a kifizetői jövedelemadó mintegy 11 milliárd forinttal elmaradt a tervezett összegtől.

A 2005. évben realizált személyi jövedelemadó-bevétel az államháztartás szintjén 77,4 milliárd forinttal, 5,7 %-kal volt több a 2004. évi bevételnél. A bruttó befizetések összege 77,2 milliárd forinttal emelkedett, míg a kiutalások összege 0,2 milliárd forinttal csökkent. Az adóbevétel évek közötti növekedése meghaladja a 2005. évi 3,6 %-os infláció mértékét, ez úgy értékelhető, hogy reálértéken az államháztartás személyi jövedelemadóból származó bevétele az elmúlt évben növekedett.

A személyi jövedelemadóból származó, államháztartási szintű adóbevétel 2005-ben tapasztalt növekedése elmaradt a folyóáras bruttó hazai termék emelkedésétől, így a személyi jövedelemadó-bevétel/GDP hányados 2004 és 2005 között 6,7 %-ról 6,6 %-ra csökkent, amely az elvonás mérséklődését jelenti. A terhelés visszaesését igazolja az is, hogy – az előzetes számítások szerint – az összevont adóalapra vetített átlagos adóterhelés 2004 és 2005 között 19,5 %-ról 18,9 %-ra, csökkent.

3/2. alcím: Egyéb lakossági adók

Egyéb lakossági adók címen a központi költségvetésben a bérfőzési szeszadóból származó bevétel szerepel, amely 2005. évre 3,4 milliárd forintban teljesült. Ez az összeg némiképp elmarad a 3,5 milliárd forintos előirányzattól, és jelentősen, 1,9 milliárd forinttal az előző évi teljesítéstől. A bérfőzési szeszadó adómértéke - az

előző évi 21 %-os emelést követően - a 2005. évben nem változott, de a bevételekre negatívan hatott a feldolgozható alapanyagok előző évinél rosszabb terméseredménye, valamint az, hogy a tárgyidőszakban az EU jogharmonizáció kapcsán már egész évre érvényesült a háztartásonkénti meghatározott mennyiségi limit szigorítása.

3/4. alcím: Lakossági illetékek

A 2005. évben illetékbecsülésekből a központi költségvetésnek 111,8 milliárd forint bevétele származott, ami az előző évihez képest 11,7 milliárd forintos, az előirányzathoz viszonyítva pedig 14,2 milliárd forintos növekedést mutat. A központi költségvetésben az illetékbélyegből befolyt bevétel 100 %-a, az illetékhivatalok által beszedett illetékek 50 %-a jelent meg bevételként azzal a kitételrel, hogy – a szabályoknak megfelelően - a 2004. június 30-án nyilvántartott hátralék végrehajtásából származó befizetéseknek csak a 20 %-a került központosításra.

2005-ben továbbra is töretlen maradt az illetékbevételek növekedése. A befizetések szerkezetét tekintve öröklési illetékből 28,5 %-kal, ajándékozási illetékből 5,8 %-kal, visszterhes ingatlanátruházási illetékből 0,6 %-kal, visszterhes gépjármű átruházásából adódóan 4,6 %-kal, eljárási illetékből pedig 29,9 %-kal lett magasabb a 2005 évi bevétel az előző évhez képest.

4. CÍM: EGYÉB KÖLTSÉGVETÉSI BEVÉTELEK

4/1. alcím: Vegyes bevételek

Az egyéb költségvetési bevételek 2005-ben 39,9 milliárd forintot (az előirányzat 880,3 %-a) tettek ki, amely összetevői a következők szerint alakultak:

Az **egyéb vegyes bevételekből** mintegy 34,9 milliárd forint folyt be a központi költségvetésbe az időszak folyamán, ez közel tizennégyszerese az eredeti előirányzatnak. A sokszoros eltérést többek között a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény 26/A. § (5) bekezdése alapján bányatelek kitermelés meghosszabbítása címén a MOL Rt. által decemberben fizetett egyszeri 20 milliárd forintos térítés, továbbá a 2026/2005 (II. 25.) és a 2072/2005. (IV. 29.) Korm. határozatok alapján a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztériumnak és az Informatikai és Hírközlési Minisztériumnak az általános tartalék terhére visszapótlási kötelezettség mellett nyújtott támogatásból visszafizetett összesen 5,3 milliárd forint magyarázza, mely utóbbi tételt – összhangban az Áht. 26. § (4) bekezdésében foglaltakkal – az egyéb vegyes bevételek között kellett elszámolni. A berlini integrált magyar diplomáciai külképviselet megvalósításáról és pénzügyi lezárásáról szóló 2184/2005. (VIII. 26.) Korm. határozat alapján a Külügyminisztérium 1,6 milliárd forintot utalt át az egyéb vegyes bevételek számlájára. A különböző bírságokból, pótlékokból, eljárási díjakból 6,4 milliárd forint bevétel keletkezett, melyből a Gazdasági Versenyhivatal által az autópálya építésben résztvevő cégekre kivetett verseny-felügyeleti bírság befizetése közel 6 milliárd forintot tett ki. Az önkormányzatok 589 millió forint kamatot fizettek be a jogtalanul igénybe vett támogatások után. A maradványok visszafizetéséből mintegy 604 millió forint bevétele származott a költségvetésnek. A korábban átutalt összegekből a felszámolók 39 millió forintot fizettek vissza. A 375,1 millió forint összegű

kezességvállalási díj meghatározó részét a Fővárosi Önkormányzat fizetette be a költségvetésbe. Az önkormányzat az Európai Beruházási Banktól - állami garanciával – a „Budapesti központi szennyvíztisztító telep és kapcsolódó létesítményei” projekt részbeni finanszírozására felvett hitelösszeg 0,5 %-ának megfelelő, 125,8 millió forint összegű, továbbá a budapesti 4-es - Kelenföldi pályaudvar és Bosnyák tér közötti - metróvonal finanszírozására felvett hitelösszeg 0,5 %-ának megfelelő, 231,5 millió forint összegű garanciadíjat fizetett. A BKV Rt. a 15 milliárd forint összegű hitelfelvételéhez nyújtott állami kezesség díjaként a hitel összege 0,1 %-ának megfelelő, 15 millió forint összegű kezesi díjat utalt át. A fennmaradó 2,8 millió forintos részt a köztisztviselői lakáshitelekhez vállalt készfizető kezesség ellenértéke tette ki.

A korábban beváltott **kezességek visszatérüléséből** 4,9 milliárd forint bevétele származott a költségvetésnek a 2005. évben. Ebből 3,1 milliárd forintot a korábbi évek kárfizetéseinek megtérüléseként a Mehib Rt. fizetett be a költségvetésbe. Ezek a megtérülések az iraki viszonylatban keletkezett kárkinnlevőség értékesítéséből adódtak. Jelentősebb tétel volt még a Hitelgarancia Rt. által behajtott követelések megtérülése (1 milliárd forint), valamint a korábbi egyedi kezességbeváltásokból keletkezett követelések behajtásából eredő összeg (0,4 milliárd forint).

A **törvénytelenül kifizetett szövetkezeti üzletrészek visszatérítése** címén a betervezett 0,5 milliárd forinttal szemben 2005-ben nem könyvelhetett el bevételt a költségvetés.

5. CÍM: KÖLTSÉGVETÉSI BEFIZETÉSEK

5/1. alcím: Központi költségvetési szervek befizetései

A központi költségvetési szervek 2005. évi befizetése összesen 57,9 milliárd forintot tett ki, mely az előző évi befizetést (35,7 milliárd forintot), és az előirányzatot (13,5 milliárd forint) is jelentősen meghaladta. A befizetések egyik része (mintegy 23,9 milliárd forint) az előző évi maradvány-elszámolást követő befizetési kötelezettség teljesítéséből származott, a másik részét a szabályozás szerinti (eredeti előirányzathoz viszonyított többletbevétel, meghatározott jogcímenen befolyt bevételek központosított hányada, vállalkozási tevékenység eredménye stb. címen előírt) kötelezettségként fizették be.

5/2. alcím: Helyi önkormányzatok befizetései

A helyi önkormányzatok befizetései címen 2005. évben a 6,5 milliárd forintos éves előirányzat több mint kétszerese, 15,3 milliárd forint került befizetésre. Ez az összeg a 2004. évi teljesítésnél 46 %-al magasabb. E bevétel alapvetően a 2004. évi zárszámadással és az Állami Számvevőszék megállapításaival, valamint a könyvvizsgálók „hitelesítési” munkájával kapcsolatban – döntően a normatív állami támogatások tervezésével, valamint a központosított, a címzett- és céltámogatások elszámolásával összefüggésben – jogtalanul igénybe vett támogatások évközi visszafizetéséből származik. Ezen bevételek gyarapodásához hozzájárult továbbá a helyi önkormányzatok ellen – a 2003. évi zárszámadással összefüggésben - benyújtott inkasszók teljesülése is.

5/3. alcím: Elkülönített állami pénzalapok befizetései

A Munkaerőpiaci Alap teljesítette az előírt 81,3 milliárd forint költségvetési befizetést: a munkanélküli ellátórendszer változásával összefüggő 29,3 milliárd forintot, valamint a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásának támogatására szolgáló 52 milliárd forintot.

6. CÍM: ÁLLAMI VAGYONNAL KAPCSOLATOS BEVÉTELEK

6/1. alcím: Osztalékbevételek

Az állami tulajdonú társaságoktól elvont osztalékokból együttesen 31,4 milliárd forint bevétele származott a központi költségvetésnek 2005-ben. Ez az összeg 14,5 milliárd forinttal haladja meg az előirányzatot, amely az ÁPV Rt-től származó befizetés többletével (11,4 milliárd), a nem tervezett MFB Rt. osztalékkelőleggel (3 milliárd) és egyéb kisebb bevételek (0,1 milliárd) megvalósulásával magyarázható.

A költségvetés tervezésekor az osztalék-bevételek előirányzata csak az ÁPV Rt. közel 17 milliárd forint összegű befizetésével számolt, amit később maga az ÁPV Rt. saját terveiben 18,1 milliárd forintra korrigált. A tervezett és befolyt osztalékbevételek a következő táblázatban láthatók:

Tervezett és befolyt osztalékbevételek

adatok millió forintban

osztalék bevételek	2005. éves terv	2005. éves tény
RICHTER Gedeon Rt.	2 330	2 330
MOL Rt.	2 142	2 142
Antenna Hungária Rt.	4 027	4 026
MVM Zrt.	1 995	1 995
Szerencsejáték Zrt.	1 200	1 500
Autóbusz Invest Kft.	740	740
Tiszavíz Vízerőmű Kft.	450	450
Nemzeti Tankönyvkiadó Rt.	97	97
Budapest Airport Zrt.	4 000	14 068
Forrás Rt.	170	170
Reorg Rt.	20	20
Filmes portfólió	381	332
FHB Rt.	702	702
Eximbank Rt.	-225	-225
egyéb	24	25
Összesen	18 053	28 373

Az MFB Rt. a 2005. évi eredményének terhére az alapító a 31/2005. (IX. 21.) számú határozatával összhangban 3 milliárd Ft osztalékkelőleg fizetést teljesített.

6/2. alcím: Koncessziós bevételek

A koncessziós díjakból 21,8 milliárd forint bevétele származott a költségvetésnek. A GSM szerződések meghosszabbításának elmaradása miatt a távközlési koncesszióból származó befizetések a tervezett szint alatt teljesültek.

Infrastruktúrával kapcsolatos koncessziós és árverési díj címen 2005-ben 20,2 milliárd forint bevétel teljesült. A befolyt összeg jelentős részét (19 milliárd forint) az IMT 2000/UMTS harmadik generációs mobilszolgáltatáshoz szükséges frekvenciahasználati jogosultság 2004. év végén történt értékesítésének 2005-ben esedékes törlesztő részlete tette ki. A fennmaradó mintegy 1,2 milliárd forintot éves koncessziós díjként a három mobilszolgáltató utalta át.

A játékkaszinók üzemeltetéséből származó koncessziós díjbevétel 2005-ben 1,6 milliárd forint volt, amely – a korábbi évekhez hasonlóan – 4 játékkaszinó befizetéséből származik. A játékkaszinók koncessziós díját minden évben a KSH által közzétett, a tárgyévet megelőző év fogyasztói árindexével valorizálni kell. Az előirányzat tervezésekor 2005. évre a kormány 6,5 %-os fogyasztói árnövekedést irányzott elő, ezzel szemben az infláció 6,8 %-os mértékű volt, amely miatt a tényleges befizetés minimális mértékben meghaladta az előirányzatot.

6/3. alcím: Kincstári vagyonkezeléssel és –hasznosítással kapcsolatos központi költségvetést megillető bevételek

Az állami, kincstári vagyon hasznosításából származó bevételek 2005. évi meghatározó részét a ferihegyi reptér hasznosításáért kapott mintegy 400 milliárd forint jelentette.

A kincstári vagyonnal kapcsolatos bevételek 30 milliárd forintos előirányzata kincstári vagyonba tartozó ingatlanok értékesítéséből származó befizetéseket tartalmazott. Az e jogcímen befolyt 400,9 milliárd forint ezzel szemben a Budapest Airport Rt. értékesítésével összefüggően, a társaság új tulajdonosa által megfizetett vagyonkezelési díjból és ingóságok vételárából származott. A privatizált Budapest Airport Rt. a reptér használatáért járó 75 évre szóló vagyonkezelési díjat 2005. év végén egy összegben fizette meg.

6/4. alcím: Autópályák finanszírozási rendszerének változásából adódó bevételek

Az Autópályák finanszírozási rendszerének változásából adódó bevételek 2005. évi előirányzata 148,6 milliárd forint volt, a teljesítés 177,8 milliárd forintban realizálódott. Ez a bevétel ahhoz a koncepcióhoz kapcsolódott, mely szerint a Magyar Köztársaság gyorsforgalmi közúthálózatának fejlesztését - a vonatkozó 2003. évi CXXVIII. Törvény értelmében – a Kormány magántőke bevonásával kívánta megvalósítani. A konstrukció keretében a korábban még közvetlenül a költségvetésből finanszírozott útszakaszokat is ellenérték fejében átvette volna a későbbi magánbefektető az NA Rt-től. A vissza nem térítendő támogatást a törvény visszamenőlegesen átminősítette visszatérítendő támogatássá, ezért a vételárat az NA Rt. befizette volna a költségvetésbe. Mivel a magánbefektető kiválasztása elhúzódott, a várható eladási árat az NA Rt. hitelből megelőlegezte a költségvetésnek. Ennek érdekében először 125 milliárd forint, majd később további 52,8 milliárd forint

értékben vett fel az NA Rt. hitelt állami kezesség mellett. Mivel 2005 szeptemberében az Eurostat úgy döntött, hogy a már korábban elkészült szakaszok átvételéért fizetett ellenérték a maastrichti hiánymutató számításában nem vehető figyelembe, a gyorsforgalmi közúthálózatra vonatkozó konstrukciót át kellett alakítani. Az átalakítás részeként – a finanszírozási költségek minimalizálása érdekében – szükségessé vált a fenti hitelek átvállalása, amire 2005. december végén került sor.

7. CÍM: UNIÓS ELSZÁMOLÁSOK

7/1. alcím: EU visszatérítés

Az „EU visszatérítés” előirányzaton teljesült bevétel közel 8,5 milliárd forintot ért el. A visszatérítés összege a Csatlakozási Szerződésben euróban rögzített. A 2005. évi 7,9 milliárd forintos eredeti előirányzathoz képest a magasabb összegű bevételt az indokolja, hogy 2005 decemberében az Európai Bizottság már a 2006. januári részletet is átutalta.

2004. május elseje után az Unió – mint vámunió – költségvetését illetik a vámbevételek, illetve a cukorgyárak által fizetendő ún. cukor- és izoglükóz-illetékek. Ezen, együttesen tradicionális saját forrásoknak nevezett tételeket a tagállamoknak kell beszédni, azonban a beszédesi költségek fedezésére a tagállamok a befolyt összegek 25 %-át visszatartathatják. E központi költségvetési bevétel jelenik meg a „vámbeszedési költség megtérítése” és a „cukorilleték beszédesi költség megtérítése” alcímeken.

7/2. alcím: Vámbeszedési költség megtérítése

A „vámbeszedési költség megtérítése” alcímen befolyt bevétel elmaradt a törvényi 10 milliárd forintos összegtől, 8,8 milliárd forintot érve el. Az alacsonyabb teljesülés fő oka a tervezettnél kisebb import-forgalom növekedés.

7/3. alcím: Cukorilleték beszédesi költség megtérítése

2005-ben először teljesítettük az Unió költségvetése felé a cukortermelés után fizetendő cukorilleték-fizetési kötelezettséget. A központi költségvetésbe a „cukorilleték beszédesi költség megtérítése” alcímen a beszédett illeték 25 %-ával egyenlő 0,5 milliárd forint folyt be. Ez az összeg a nagyobb termelés miatt több mint 0,1 milliárd forinttal meghaladja az eredeti előirányzat összegét.

Dr. Veres János
pénzügyminiszter